

Çocuktan Bir Ses;

“Ben biyolojik olarak sizin bir parçanızım. Daha ilk doğduğum günlerde bile, korkunuzdan ve gülümsemenizden etkilenirdim. Bana gülümsediğinizde, dünyanın en mutlu bebeği ben olurum. Sesinizi yükseltip tartıştığınız zamanlarda da, tıpkı gülümsediğiniz zamanlardaki gibi etkilenirdim. Ama bu sefer korkar ve ağlardım ya da sessiz kalmaya özen gösterirdim.

Şimdi biraz daha büyüdüm ama ben büyüdükçe, sizi daha iyi gözlemliyorum. Eğer babam sebze yemeklerini sevmiyorsa, ben de sebze yemeklerini sevmemeyi ve yememeyi kolayca öğreniyorum.

Küfürlü konuşmaları hafızam hemen kaydeder, bir gün size bunları söyleyebilirim. Birbirinize karşı inatlaşırsanız, sizden “inat etmeyi” öğrenirim ve sizden daha çok inatçı olurum.

Eğer bana hiçbir şekilde sevgiyle disiplin uygulamazsanız, yolumu şaşırabilirim ve yanlışlar yapabilirim. Bana vurursanız vurmayı, bana güvenirseniz güvenmeyi, beni severseniz sevmeyi öğrenirim. Giyiminizden, konuşma şeklinizden, insanlar arası iletişiminizden, yani kısacası her şeyinizden... Eğer bana olumlu örnekler sunarsanız, olumlu; olumsuz örnekler sunarsanız, olumsuzu öğrenirim.”

Önce Okul Öncesi Eğitimi

Ülkemizde yapılan bir araştırma OKUL Başarısı ve UYUMU düşük 3-17 yaş grubu çocukların **yarısının anne baba ilişkilerinin kötü olduğu**, Yarısından fazlasının ise **babalarının kendilerine vakit ayıramayacak kadar meşgul oldukları** görülmüştür.

- Öğretmenleriyle güzel diyalog olmalı ki çocuk öğretmenini sevsin!
- Çocuğun yanında okul ve öğretmenle ilgili olumsuz eleştirilerde bulunulmamalı ki bu çocuğun tutumunu kötü etkilemesin ve uyumunu bozmasın!
- Televizyon ve bilgisayara sınır koyun ki davranış problemleri ve konuşma güçlüğü oluşmasın!

“BİR İNSANIN TECRÜBESİNİ BAŞINDAN NE GEÇTİĞİ YA DA NE BİLDİĞİ DEĞİL, BAŞINDAN GEÇENLERDEN NASIL YARARLANDIĞI GÖSTERİR.”

TUTUMLARIMIZ MI ETKİLİYOR YOKSA ???

Bir çocuk için annesi ve babası dünyayı temsil eder. Çocuk, anne ve babası nasıl davranıyorsa, dünyadaki herkesin de aynı şekilde davranacağını düşünür. **M. Scott**

SONUCU ETKİLEYEN NEDENLER: AİLE MODELLERİ

DOĞRUSU

Aşırı Otoriter ve
Reddedici Aile

Aşırı Hoşgörülü
Aile

Aşırı Koruyucu Aile

Tutsuz Aile Tutumu

Mükemmeliyetçi
Anne Baba

Güven Verici,
Destekleyici Aile

Bu tutumla yetişen çocuk;

❖ Ailesinden korkarak uysal olabilir. Fakat içten içe anne babaya karşı düşmanlık besler, fırsatı olunca olumsuz davranışlar sergileyebilir.

❖ “Gizli karşı koyma” davranışı gösterebilir. Örn: Anne babası sürekli ders çalışmasını istiyorsa ve baskı yapıyorsa, çocuk ders çalışmaz.

❖ Sürekli kusurları arandığı için streslidir ve hata yapma olasılığı artar. Hoşgörüsüzdür

❖ Yardım duygusundan uzak, sinirli, inatçı, hırçın, uyumsuz, kendine ya da başkalarına karşı saldırgan davranışlar gösteren biri olabilir. Ya da pasif, utangaç, çekingen, duygu ve düşüncelerini ifade edemeyen bir kişilik yapısı geliştirebilir.

❖ Anne babanın cezacı tutumundan, güçlünün güçsüzü ezebileceğini öğrenerek; saldırgan ve kurallara uymayan bir kişilik geliştirebilir.

Bu anne baba tutumu ile yetişen çocuk;

❖ Her istediğinin, istediği an, başkası tarafından yapılmasına alışır; kural, sınır tanımaz.

❖ Her istediği hemen yapıldığından, duygu / istek ve dürtülerini denetlemeyi, sabır göstermeyi öğrenemez.

❖ Doyumsuz bir kişilik yapısı edinebilir.

❖ Dediği olmayınca aşırı öfke, kızgınlık duyguları yaşar.

❖ Kuralsızlığa alışır, kuralları olan ortamlara uyum sağlamakta zorlanır.

❖ Bencil, sorumsuz, kırılgan, her dediğinin anında olmasını isteyen, sabırsız, şımarık, anti sosyal, kurallara uymayan bir kişilik geliştirebilirler. Sosyal ortama girdiklerinde ve her dediklerinin olmadığını gördüklerinde hayal kırıklığına uğrar, kendi kabuklarına çekilebilir yada agresif olabilirler

Bu tutum ile yetişen çocuk;

❖ Çocuğunu aşırı sevgiye boğan, aşırı koruyan bu aileler çocuğun yapması gereken her şeyi, çocuğun yerine yaparlar. Böylece sormadan bir şey yapamayan, kendi başına karar vermekten aciz, bir kişilik yapısı geliştirebilir.

❖ Çocuk bir problemle karşılaştığında, aile çocuğun yerine problemi çözer. Bu nedenle çocuğun problem çözme becerileri gelişmez.

❖ Çocukla ilgili karar, çocuk adına aile tarafından alınır. Bu nedenle çocuğun karar alma becerileri gelişmez.

❖ Çocukların bazıları çekingendir. Bazıları inatçı, etrafındaki kişilerin haklarını dikkate almayan, sorumsuz, şımarık bir kişilik geliştirebilir.

❖ Çocuk bir gruba girmekte ve kendisini gruba kabul ettirmekte zorlanır. Sosyal becerileri zayıftır.

Bu tutumla yetişen çocuk;

❖ Hangi davranışın doğru, hangi davranışın yanlış olduğunu öğrenemez. Ne zaman, nerede, ne yapacağını bilemezler. Çünkü davranışı anne babasının ruh haline göre bir kişi zaman ödüllendirilir, kimi zaman cezalandırılır.

❖ Doğru olanı yapmak yerine, “Ne yaparsam cezadan kurtulurum?” diye düşünür. Bu çocukta saldırgan ve olumsuz davranışların değiştirilmesi kolay değildir.

❖ Kendini kanıtlamak ve dikkatleri üzerine çekmek için, ürkek, yumuşak huylu, söz dinleyen ya da kendi benliğini ve bağımsızlığını göstermek için kavgacı, sinirli bir çocuk olabilir. Zamanla çevresindeki insanlara güvenmeyen, her şeyden şüphelenen, kararsız bir kişilik yapısı geliştirebilir.

Bu tutumla yetişen çocuk;

❖ Anne babasının beklentilerini karşılayabilecek düzeyde ise pek fazla sorun yaşamaz. Cevap veremeyecek durumda ise “Ben başarısızım, beceriksizin biriyim.” gibi kendi benliğine ilişkin olumsuz duygular geliştirir; çocukta düşük benlik algısına ve özgüvenin azalmasına neden olur.

❖ “Nasıl olsa başaramıyorum.” diyerek anne babasının beklentisine cevap vermekten vazgeçebilir, onları cezalandırabilir.

❖ Aşırı hırslı, atak, başarısız, çekingen ve yaşam sevincinden yoksun bir kişilik geliştirebilir.

❖ Her işte en iyi ve en üstün olmak ister. Fakat istediği seviyeyi yakalayınca hayal kırıklığına uğrar ve çalışmayı tamamıyla bırakabilir.

Bu anne baba tutumu ile yetişen çocuk;

❖ Demokratik ve güven verici bir ortamda yetişen çocuk, kendine ve çevresine saygılı, sınırları bilen, yaratıcı, aktif, fikirlere saygı duyan, fikirlerini rahatlıkla söyleyebilen, kişilik ve davranışları açısından dengeli, sorumluluk duyguları gelişmiş, hoşgörülü, işbirliğine hazır, arkadaş canlısı, sosyal ve duygusal açıdan dengeli ve mutlu bir birey olarak yetişir.

❖ Anne babanın tutarlı ve kararlı tutumu çocuğun kendisine ve çevresindekilere güven duygusunu geliştirir.

❖ Kendi haklarını savunurken başkalarının haklarına da saygı duyar.

❖ Basit de olsa bu yaşlarda karar vermeye ve kendi başlarına iş yapmaya alışan çocuk, ilerde rahatlıkla kendi adına kararlar alır.